

στο μικροσκόπιο...

Η «ρεαλίστρια» και ο «εθνικιστής»

Του Χρηστού Γιανναρά

Ο απροκατάληπτος πολίτης προσπαθεί, με όσα στοιχεία πληροφόρησης διαθέτει, να λύσει το αίνιγμα: Πόσο πραγματικά «αδέσμευτη», «ανεξάρτητη», «αυτόνομη» και «αυτοκυβέρνητη» είναι η πατρίδα του. Πόσο ο ίδιος, με την ψήφο του, επιβάλλει τις πολιτικές επιλογές του ή πόσο τα πολιτικά του δικαιώματα είναι απλώς διακοσμητικά, ψυχολογικού κυρίως χαρακτήρα. Αν οι πολιτικές αποφάσεις των αρχόντων και οι πολιτικές επιλογές των ψηφοφόρων στη χώρα του επηρεάζονται ή κατευθύνονται, έντεχνα, μεθοδικά, δυσδιάκριτα από τον ξένο παράγοντα.

Αραγε δικαιολογείται ορθολογικά (και όχι ψυχολογικά) ένας τέτοιος προβληματισμός; Γιατί είναι «αίνιγμα» η ελευθερία του λαού και η ανεξαρτησία του πολιτικού βίου στην Ελλάδα, ακόμα σήμερα, γιατί δεν είναι οι συμπλεγματικές φοβίες, ο σχεδόν ηδονικός (αυτοδικαιωτικός) ρόλος του θύματος, που παρασύρουν τον Έλληνα συνεχώς στην ενασχόληση με «συνωμοσιολογίες» και φαντασιώσεις «έξωθεν απειλών»;

Κάποιες ψύχραιμες απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθες:

Η πλειονότητα των σημερινών Ελλήνων (τουλάχιστον όσων ξεπερνούν τα σαράντα χρόνια) έχουν ακόμη ζωντανά στην ακοή τους τα συνθήματα του μεγάλου λαϊκού ξεσηκωμού το 1981: «Η Ελλάδα στους Έλληνες!» φώναζε τότε στις λαοσυνάξεις ο Ανδρέας Παπανδρέου, «Οχι πια υποταγή σε ξένα κέντρα αποφάσεων!», «Θέλουμε περήφανη και πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική!» Μάλλον δεν υπήρχε τότε Έλληνας (ψηφοφόρος ή όχι του αμοραλιστή δημεγέρτη) που να μην αναγνώριζε σε αυτά τα συνθήματα την επιβεβαίωση ιστορικών εμπειριών του. Ούτε τόλμησαν ποτέ οι σημερινοί τάχα προοδευτικοί Διεθμιστές να χλευά-

σουν τον Ανδρέα για «εθνικιστή», «Ελληναρά», «μαξιμαλιστή πατριώτη».

Ο απροκατάληπτος πολίτης γνώριζε τότε, γνωρίζει και τώρα τα προφανή: Οτι η Ελλάδα έχει ακόμα κάποια, μικρή ή μεγάλη, στρατηγική σημασία. Επομένως είναι αυτονόητο (ίσως και φυσιολογικό για τις διεθνείς αναμετρήσεις ισχύος), κράτη που επιδιώκουν ηγετικό ρόλο στον διεθνή στίβο ή ρόλο περιφερειακής υπερίσχυσης να θέλουν να υποτάξουν και την ελληνική πολιτική στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Φυσικό να προσπαθούν να προσεταιριστούν, να εξαγοράσουν, να εκβιάσουν στην Ελλάδα κυβερνήσεις, κόμματα, πολιτικούς, κρατικά στελέχη, εφημερίδες και κανάλια για να προωθήσουν δικές τους βλέψεις και στρατηγικές. Είναι εντελώς ηλίθιο να τους κατακρίνουμε, να βλαστημάμε τον «ξένο παράγοντα» επειδή φροντίζει τα συμφέροντά του, όταν ξέρουμε καλά ότι η αποτελεσματικότητα των φροντίδων του είναι συνάρτηση των δικών μας αντιστάσεων. Που αποδείχονται κατά κανόνα ανύπαρκτες.

Αν εξαιρέσει κανείς την επιβολή και υποβολή που φαίνεται πως ασκούσε η φυσική παρουσία του Ελευθέριου Βενιζέλου στους αλλοεθνείς συνομιλητές του το «Οχι» του Ιωάννη Μεταξά στους Ιταλούς, την επίδειξη πυγμής από τον πρεσβύτερο Καραμανλή με την αποχώρηση από το ΝΑΤΟ και το «Οχι» στο Σχέδιο Α-

νάν του Τάσου Παπαδόπουλου – το υπόλοιπο της νεότερης πολιτικής ιστορίας του Ελλαδισμού μάλλον κυριαρχείται από τις συμπλεγματικές συμπεριφορές σπιθαμιαίων αναστημάτων. Οι σπιθαμιαίοι ή φοβούνται τους «ισχυρούς της γης» και τους θρασείς γειτόνους, που θα μας «συντρίψουν» αν διανοηθούμε να αντιταχθούμε στις στρατηγικές τους, ή εκλιπαρούν σαν λακέδες τους ίδιους αυτούς, για να κερδίσουν την εύνοιά τους και να προωθηθούν με τη βοήθειά τους σε θέσεις επιφανείας του ελλαδικού πολιτικού συστήματος. Κανένας όμως ποτέ πολιτικός δεν τεκμηρίωσε τις φοβίες ή τον λακεδισμό του με ορθολογική πολιτική ανάλυση των «συμφερόντων» που μας αναμένουν αν ασκήσουμε την ανεξαρτησία μας με αυτοσεβασμό και αξιοπρέπεια.

Αυτό πάντως που θα θέλαμε οι πολίτες να μπορούσαμε να εντοπίσουμε σαφέστερα είναι οι μέθοδοι και οι συγκεκριμένες πρακτικές με τις οποίες ο «ξένος παράγων» πετυχαίνει να παρεμβαίνει αποφασιστικά στον πολιτικό μας βίο. Και η επίκαιρη περίπτωση της εκλογής νέου αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης μοιάζει να προσφέρει αποκαλυπτικές ευκαιρίες για έναν τέτοιο εντοπισμό. Το ενδιαφέρον του «ξένου παράγοντα» για την προώθηση συγκεκριμένης υποψηφιότητας πρέπει να συναρτάται με τόσο καίρια συμφέροντά του στην περιοχή, ώστε η έλλειψη ψυ-

χραιμίας να γυμνώνει την παρέμβασή του και από στοιχειώδη προσχήματα.

Έχει μία κυρίως δυνατότητα ο «ξένος παράγων» να καθορίσει αυτός το εσωκομματικό εκλογικό αποτέλεσμα: Έχει τον εκφοβισμό. Να πείσει τους αποδεδειγμένα ευπρόητους Ελλαδίτες ότι οι απόψεις των υποψηφίων αρχηγών της Ν.Δ. για την εξωτερική πολιτική ενδιαφέρουν άμεσα εταίρους και συμμάχους – επομένως, «μην παίζετε μαζί μας!» Κατατίθεται ωμά ότι οι σημαντικές ξένες πρωτεύουσες θεωρούν «ρεαλίστρια» (με διάθεση συμβιβασμού) την κ. Θεοδώρα Μητσοτάκη και «εθνικιστή» τον κ. Αντώνη Σαμαρά. Και υπογραμμίζεται πως, αν από τους χαρακτηρισμούς αυτούς κάποιος συμπεράνει ότι εταίροι και σύμμαχοι θα προτιμούσαν τη «ρεαλίστρια», δεν θα έχει άδικο. «Ο ρεαλισμός και η αναζήτηση λειτουργικών λύσεων μέσω συμβιβασμών» καθιστούν την υποψηφία «ελκυστική» στον ξένο παράγοντα. Ενώ «ο πατριωτικά φορτισμένος λόγος του υποψηφίου» ενοχλεί εταίρους και συμμάχους.

Ποτέ ως τώρα δεν λέχθηκαν τα πράγματα καθαρότερα. Οι λέξεις «εθνικιστής», «ρεαλισμός μέσω συμβιβασμών», η απερίφραστη και κυνική, δίχως προσχήματα «προτίμηση εταίρων και συμμάχων» για τη Θεοδώρα Μητσοτάκη, ο εκνευρισμός τους για τον «πατριωτικά φορτισμένο λόγο, ιδιαίτερα στο παρελθόν»(!) του Σαμαρά, φωτί-

ζουν αποκαλυπτικά τον ρόλο που θέλει να διαδραματίζει ο ξένος παράγων στην Ελλάδα μετά τη μεταπολίτευση. «Εταίροι και σύμμαχοι», υπέρμαχοι στα λόγια της δημοκρατίας και των ελευθεριών, απαιτούν να χειρίζονται την Ελλάδα σαν προτεκτοράτο.

Είναι περισσότερο από φανερό: Θέλουν επειγόντως «λύσεις» στο Κυπριακό, στο Σκοπιανό, στη διανομή του Αιγαίου, στο μειονοτικό της Θράκης. Ίσως πιστεύουν ότι εξασφάλισαν δικό τους τον πρωθυπουργό και τον αναπληρωτή του στο υπουργείο Εξωτερικών – και τους δυο «με διάθεση λειτουργικών συμβιβασμών». Δεν θα ανεχθούν έναν «εθνικιστή» αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης να τους χαλάσει τη μαγιονέζα.

Για πρώτη φορά, το αποχαυνωμένο, είκοσι χρόνια τώρα, άσκεπτο και δίχως κριτικά αντανάκλαστικά ποιμνιοστάσιο των οπαδών της Ν.Δ. δέχεται τόσο ισχυρή πρόκληση πολιτικής αφύπνισης. Θα καταλάβουν, τουλάχιστον τώρα, ότι η επιλογή κόμματος διαφέρει από την προτίμηση ποδοσφαιρικής ομάδας και η επιλογή κομματικού αρχηγού έχει συνέπειες για τη ζωή τους και τη ζωή των παιδιών τους;

Το όνομα του Έλληνα στον διεθνή στίβο θα απηχεί αξιοπρέπεια και υψηλή καλλιέργεια ή θα παραπέμπει σε «προοδευτικό» ραγιαδισμό εξαργυρωμένης με υποτέλεια πλασματικής ευζωίας;